

Dt.İdil Kızırmak

ÇOCUKLARDA DIŞ TRAVMALARI

Çocuklarda sık görülen diş problemlerinden biri travmalardır. Diş travmalarının tedavisi mümkün olduğunca erken yapılmalı, en kısa sürede bir pedodontiste (çocuk diş hekimi) başvurulmalıdır.

Diş Travmaları

Süt dişi travmaları genellikle yeni emeklemeye veya yürümeye başlayan bebeklerde, yani 1-2 yaş civarında görülmektedir. Düşme veya sivri kenarlara çarpma gibi kazalar bu yaşlarda en çok karşılaştığımız durumlardır.

Daimi diş travmaları ise daha çok okul çağındaki çocuklarda görülmektedir. Basketbol, futbol, kayak, boks gibi sporlarda; havuz kenarında; bisiklet veya paten kullanan çocuklarda; trafik kazalarında; düşme, çarpma veya kavga nedenli diş travmalarını görmekteyiz.

Ne Yapmalıyız ?

Çocuğunuzun dişinde bu gibi sebeplerden bir travma meydana gelirse öncelikle anne-baba olarak sakin olunmalıdır.

Travma sonucu diş kırıldıysa, kırık parça süt veya su içerisinde saklanarak pedodontiste getirilmelidir. Dişte oluşan kırığın tamirinde koşullar uygunsa bu parçalar kullanılabilir. Uygun değilse, dişin rengi belirlenip aynı renkte estetik kompozit dolgu uygulanarak dişin eski görünümünü tekrar kazandırılabilir.

Diş tamamen yerinden çıktıysa, çıkan diş bulunmaya çalışılmalıdır. Yerinden çıkan diş süt dişiyse, bu dişin altında gelişmekte olan daimi dişe zarar vermemek için diş yerine yerleştirilmemelidir. Fakat daimi diş ise, kök bölgesine kesinlikle dokunulmayacak şekilde, yalnızca temiz su ile yıkanmalıdır. Eğer mümkünse, çıktığı bölgeye tekrar yerleştirilmelidir. Yerleştirilemiyorsa soğuk

süt veya su içerisinde muhafaza edilerek en yakın pedodontiste başvurulmalıdır. Bu gibi durumlarda ilk 2 saat içinde yapılan tedavilerde başarı şansı daha yüksektir. Bu durumlar dışında, dişlerde gömülme, sallanma, yer değiştirme, dil-dudak yanak yaralanmaları, kemik kırıkları da görülebilmektedir.

Tedaviye karar verirken pedodontistiniz ayrıntılı bir klinik ve radyografik muayene yapmalıdır. Travmanın tipi, hangi bölgenin etkilendiği, ne kadar zaman geçtiği ve hastanın sağlık durumu gibi konular tedavinin seyrini değiştirmektedir. Bu gibi durumlarda acil müdahale için en yakın diş kliniğine, eğer kafa travmasından da şüpheleniliyorsa tıbbi yardım için hastaneye başvurulması büyük önem taşımaktadır.

Nasıl Önlem Alabiliriz ?

Bu gibi durumlardan kaçınmak için özellikle yeni emeklemeye-yürümeye başlayan bebekler mümkün olduğunca yalnız bırakılmamalıdır. Evdeki mobilyaların köşelerine plastik koruyucular takılmalıdır. Araç içinde bebek arabaları ve emniyet kemeri kullanımı ihmal edilmemelidir.

Sporla ilgilenen çocuklarda ise dişler ve yumuşak dokuyu korumak için ağız koruyucu (mouth guard) adı verilen bir aparatın kullanımı travma riskini azaltacaktır. Dişlere gelen kuvveti bir miktar yumuşatma özelliği olan ağız koruyucular kişiye özel olarak hekiminiz tarafından yapılabilen ya da hazır olarak temin edilebilmektedir.

